

● — pointa

TŘICET CHUTÍ ASIE

Jan Schlindenbuch

Třicet chutí Asie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Jan Schlindenbuch

Třicet chutí Asie – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

● — pointa

TŘICET CHUTÍ ASIE

Jan Schlindenbuch

Copyright © Jan Schlindenbuch, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7691-879-5

ISBN e-knihy 978-80-267-5003-1 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-5004-8 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7691-997-6 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

ÚVOD

Je tomu již třicet let, co jsem poprvé překročil pomyslnou hranici oddělující Evropu od Asie. Stalo se to v Rusku, uprostřed nekonečné a všeobjímající ruské dálavy. Vlastně jsem si ničeho zvláštního nevšiml. Teda vyjma toho, že mi další den ve vlaku ukradli batoh se všemi věcmi. Každopádně tu pravou Asii jsem zažil až po příjezdu do Číny, když jsem v němém úžasu vyvalil oči a s otevřenou pusou sledoval neuvěřitelný lidský mumraj. Čína v té době nebyla ještě vůbec taková, jak ji známe dnes. Po železnici se proháněly parní lokomotivy, jediným osobním dopravním prostředkem bylo kolo, v bance se bez pardonu hromadně hulilo a vajgly se házely pod nohy na zem. Všude byly davy lidí, smrad a hluk. Bylo to intenzivní, místy až děsivé, ale přitom tak exotické a lákavé.

Asie se mi vmžiku dostala pod kůži. Hned jak jsem se vrátil domů, začal jsem sprádat plány na návrat. Druhá návštěva dopadla neslavně. Překročení pomyslné hranice z Moskvy do kazašské Almaty jsem ve vlaku tvrdě prospal. Stal jsem se obětí vlakových lupičů. Zaplať pánbůh mě jen uspali a okradli o většinu peněz. Taky jsem se už nemusel vůbec probudit.

Jak se říká, do třetice všeho dobrého. Cesta autobusy a vlaky přes Turecko, Írán a Pákistán proběhla napotřetí bez úhony na majetku i zdraví. Bylo to náročné a intenzivní. Konečně jsem měl pocit, že se s každým zdolaným kilometrem po přejetí Bosporu nořím hlouběji a hlouběji do nitra asijské civilizace. V cílové Indii se vše prozářilo intenzivním východním sluncem.

Najednou jako bych se ocitl v pozemském ráji. Jeden silný zážitek střídal druhý. Za tři měsíce jsem toho zažil pomalu víc než za celý dosavadní život. Když jsem se pak letecky teleportoval zpátky domů a na letišti spatřil své rodiče, jako první jsem se jich zeptal: „Jak tady můžete žít?“ A jedním dechem dodal, že se co nejdřív vracím zpátky do Indie, možná i napořád.

Ani ne za půl roku jsem byl skutečně zpátky a začala moje druhá indická jízda. Jízda, při které jsem sešlápnul plyn na podlahu a odbrzdil ruční brzdu. V Kašmíru na hausbótu jsem zničil jednu rodinnou křišťálovou chloubu, tak tak unikl zástavě srdce v poutním místě Manikaran, při pojišťovacím podvodu v Ágře poznal, jak funguje karma, a v Kodaikanalu zase pohlédl zblízka do očí náboženskému fanatismu. Když jsem se po deseti měsících vrátil do Čech, už jsem se rodičů na nic neptal. Byl jsem rád zase doma, zpátky ve svých evropských jistotách.

Mé asijské já se od té doby ozvalo ještě mnohokrát. Proces-toval jsem celou řadu dalších asijských zemí. Plavil se špinavými trajekty po Indonésii, plahočil se autobusem po prašných cestách v Laosu, cpal se nudlovými polévkami s medúzami ve Vietnamu a žil si jako koloniální vládce v bungalovu na dohled od válečné zóny na Srí Lance. Byl to neobyčejný čas naplněný poznáváním skvělých lidí, jejich bohaté kultury i neobyčejných zvyků.

Za těch třicet let jsem toho zažil opravdu hodně. Hodně toho zažila také samotná Asie. Některá místa se změnila k nepoznání. Obvykle k horšímu. Buď je semlely drogy a alkohol, nebo ziskuchtivost nenasytných developerů. Jinde se naopak zastavil čas.

Přijměte tedy prosím pozvání na cestu napříč asijským kontinentem ve třiceti krátkých, vtipných i poučných příbězích.

PARNÍ VLAKY A PSÍ MASO

Moje první cesta do Asie vedla přes Rusko do Číny. Vlastně dnes ani nevím proč. Čína pro nás tehdy, na začátku 90. let minulého století, představovala skutečný a daleký Východ. Opravdovou exotiku, jiný svět vzdálený tisíce kilometrů, víc než týden jízdy vlakem.

Nebyl jsem rozhodně tím, kdo by celou výpravu plánoval. Spíš jsem se vezl s ostatními. Informací jsme tehdy měli minimum. Vlastně skoro žádné, jen to, co se dalo vyčíst z mapy. Internet ještě neexistoval a v průvodcích se o individuálním cestování s prázdnou kapsou a batůžkem na zádech nepsalo.

K čínské hranici jsme jeli dlouho. Vlakem po Transsibiřské magistrále přes Ural kolem jezera Bajkal až do daleké Chity. Chita, to byl takový panelákový komunistický skanzen. Brutální betonové mraveniště uprostřed stepi. Nás zajímalo jediné – jak se odsud dostat do Číny. Ukázalo se, že v cestě nám stojí ještě jedno ruské město. Zabajkalsk. Ani ne tak město, jako spíš rozbombardovaná velká vesnice. Pochopitelně bez jakékoliv možnosti ubytování. Noc ve stepi, kus za posledními chalupami, však stála za to. Nikdy jsem při usínání neviděl tolik zářících hvězd.

Nějaká zářící hvězda, která by nám posvítila na zdolání rusko-čínské hranice, by se nám bývala hodila i den nato. Soudě podle délky hraničního pásma, velikosti a výšky plotů a jiných zábran, jsme se ocitli na jedné z nejstřeženějších hranic světa. Její překonání je úkol na celý den. Nejde to pěšky ani po silnici. Jedinou možností je cesta motorákem.

Jeho tři stísněné vagony zajišťovaly veškerý příhraniční styk mezi oběma mocnostmi. Dvakrát denně tam a zpátky. Nebyla to rozhodně dlouhá cesta, odhadem tak tři kilometry, ale naplnit vlak zbožím a lidmi trvalo věčnost.

Cesta do Číny byla vcelku snadná, do vlaku se nacpali všichni cestující se skromnými zavazadly a jelo se. To nakládání vlaku na cestu zpátky popíralo zákony fyziky. Nikdy předtím ani potom jsem neviděl tak obří balíky převáženého zboží. Vůbec mi nebylo jasné, jak s nimi jejich majitelé, ruští obchodníci s laciným čínským textilem, pohybují, natož jak je nakládají po schůdcích do úzkých dveří vagonů. Pravda byla, že po nějakých dvou hodinách od chvíle, kdy vlak narvaný zbožím dorazil do Zabajkalsku, byly všechny obří balíky vyskládány venku na nástupišti a my jsme mohli nastoupit na vysněnou cestu do neznáma.

První, co jsem při příjezdu na nádraží Manzhouli viděl, byl obří oblak kouře. Tedy vlastně páry. Doprovázející zvuk sirény prozradil, o co se jedná. Vedle nás na koleji si odfrkávala roztopená parní lokomotiva. Pumpy na vodu u každého nástupiště, halda uhlí a další tři vychladlé parní stroje dávaly jasně najevo, že se nejedná o žádnou turistickou atrakci, ale o běžné dopravní prostředky.

Když už jsme byli na nádraží, šli jsme se podívat k pokladně na jízdenky dál do vnitrozemí. Pohled na frontu mi vyrazil dech, ten den už poněkolkáté. Cestující stáli v jakémsi hadu, který se pod nápořem davu v jeho zadní části podivně kroutil. Něco bylo na té frontě divného. Pak mi to došlo. Všichni do sebe byli zaklesnutí jako klíšťata. Každý svíral rukama frontového bojovníka před sebou. Ne, tady se opravdu nedalo předběhnout.

Sehnat si lístek až do Pekingu se ukázalo jako nesplnitelný úkol. Normální cestou se vlastně nedala koupit žádná jiná jízdenka. Všechno bylo na týden dopředu vyprodáno. Jízdenky však nabízeli za přemrštěné ceny vykutálení překupníci.

Vzhledem k našim skromným finančním prostředkům jsme si mohli dovolit maximálně nedaleký Hailar. Vlak nám měl jet následující ráno. Po další noci pod širákem, tentokrát kus od nádraží uprostřed zástavby na jakémsi dvorku, se probudíme do krásného slunečného dne a zjišťujeme, že jsme atrakcí pro široké okolí. Lidé přicházejí a zírají na osm podivných vagabundů hrabajících se ven ze spacích pytlů. Nevěřicně kouká i postarší pán na kole, který se za námi tak dlouho ohlíží, až to napálí přímo do sloupu. Naštěstí se zvedá, nic vážného se mu nestalo.

O chvíli později už jedeme ve vlaku a pro změnu zíráme zase my. Na naše spolucestující a jejich svérázné hygienické návyky. Toho, že se všude nezřízeně hulí a vajgly se hází na zem pod nohy, jsme si všimli už včera na nádraží. Že se pod nohy i fluše a smrká bez použití kapesníku, zjišťujeme až ve vlaku. Naprosťo veřejně a nepokrytě se vyluzují i jiné tělesné zvuky, jako třeba krkání a prdění. No, ještě štěstí, že nejedeme až do Pekingu.

Mnoho překvapení na nás čeká i v cílovém Hailaru. Město je to asi podobně veliké a šedivé jako zmiňovaná Chita. Rozdíl tu ale je. Zatímco v panelákovém ruském pekle zely ulice prázdnou, tady to na veřejném prostranství naopak žije.

Pouliční prodavači zboží všeho druhu, opraváři kol, švec, kovář, ale taky zubař. Ti všichni nabízejí své služby za úplatu kolemjdoucím. Je to vlastně s podivem v zemi, kde o všem rozhoduje všemocná strana. Drobné živnosti jsou patrně pod její rozlišovací schopností. Pod palcem nemá ani stravování.

Žádné hromadné vývařovny, na jídlo chodíme do malých, rodinných podniků. Kvalita je výtečná, prakticky vždy dostaneme prvotřídní lahůdky, po kterých se olizujeme kilometr za ušima.

Vrcholem gurmánského poznávání je večere ve společnosti našich nových čínských přátel. Tedy přesněji dvojice kurážných studentek ruštiny, které nás oslovily na ulici za účelem

procvičování ruských slovíček. Rusky toho sice taky moc neumíme, ale holky jsou vděčné i za to málo. Patrně jim hlavně lichotí, že se mohou ukázat ve společnosti bílých turistů.

Při konverzaci přijde řeč i na jednu lahůdku, kterou si skoro každý den dopřáváme na ulici. Čerstvě grilované masové špízy jsou naprosto dokonalé a navíc za pakatel. Ty jsou z psího masa, schlazují holky naše nadšení a cestou z restaurace nám u jednoho domu ukazují psa „chovaného“ za tímto účelem. Až do konce pobytu se voňavým stánkům vyhýbáme velkým ob-
loukem.

VLAKOVÍ LUPIČI A HORSKÉ SLUNCE

Začátek devadesátých let stál v Rusku za to. Země se vzpamatovávala z kocoviny po čerstvém nabytí relativní svobody. Staré bolševické pořádky nesměle nahrazovaly výtvarné koncepty západu – v Moskvě otevřel první McDonald, v pouličních stáncích se prodávala pašována Marlboro a kina měla na programu běčkové americké bijáky. Za jeden americký dolar byl turista král – přesně tolik stál jeden den jízdy v luxusním spacím voze vlaku na Transsibiřské magistrále. Mělo to ale malý háček, u pokladny na nádraží bylo potřeba mluvit obstojně rusky a tvrdit, že v Moskvě studujete. Malou kulišárnu musel člověk spáchat i pro získání turistického víza. K jeho získání byl potřeba zvací dopis. Pravdivostí toho kusu papíru se v Praze na ambasádě však nikdo nezabýval.

Výtvarky ze západu prodávané vesměs jen na ulicích kontrastovaly s prázdnými regály kamenných „magacínů“. V zelenině měli na krámě třeba jeden druh nakládaných okurek a rajčatového protlaku. Dvakrát padesát konzerv, jedna jako druhá, v dlouhé řadě za sebou. Nic víc. Vedle v pekárně jste si k tomu mohli koupit jednu šišku chleba a v drogerii přes ulici kostku mýdla na váhu, zabalenou v novinovém papíru. Skutečným bizárem byly sportovní potřeby v Irkutsku na dálné Sibíři. Uprostřed léta si tady člověk mohl koupit jediné poctivé dřevěné běžky. Pár za 5 Kč. No, nekupte to.

Úplně mimo tuto cenovou hladinu se bohužel pohybovala noc v jakémkoliv zařízení nabízejícím střechu nad hlavou. Oni

zde totiž vlastně asi skoro žádné hotely nebyly. Pro koho taky, do Ruska nikdo do té doby dobrovolně za turistikou nejezdil.

Spát se však dalo bez potíží přímo na veřejnosti. V Moskvě třeba na jednom z nádraží. Představte si obří halu o velikosti hokejového hřiště. Přes den mumraj a hukot cestujících jako ve včelím úle. V noci proměna v největší noclehárnu na světě.

Když už té nepohody měl člověk opravdu dost, stačilo jen koupit lístek na vlak a na přiděleném lůžku dospat nashromážděný deficit. Když bylo štěstí, tak v luxusním uzavřeném kupé pro dva i s koberečkem, či v méně komfortním „plackartnym“ voze neboli prasečáku s průchozími spacími odděleními pro šest osob.

Sehnat lístky do kupé bylo až na výjimky skoro nemožné, ter-
no bylo i volné místo v prasečáku. Naštěstí se daly skoro vždy koupit lístky od překupníků. Sice za dvojnásobek, i tak ale z našeho pohledu za pakatel. Jízdenka v prasečáku otevírala cestujícímu okno do velké, široké, všeobjímající ruské duše. Ta se při několikadenním cestování vlakem projevuje okázalým hodováním a nezřízenou konzumací vodky. Trojboj – chléb, slanina, 100 gramů (obří panák vodky) – k snídani, svačině, obědu a pak ještě několikrát až do setmění. Držet krok s domorodými spolupa-
sažéry v silách netrénovaného Středoevropana není. Ten, kdo se o to pokusí, odpadne nejpozději v pozdním odpoledni, ve chvíli, kdy se ruský mužik teprve zlehka dostává do nálady.

Hotové peklo zažíváte po takovém posezení druhý den, kdy se probudíte s hlavou jako po ráně palicí a hlavně pekelnou žízní. Vyprahlá ústa toužebně žádají doušek čerstvé vody. Ve vlaku jako na potvoru všechna došla. Za normální situace je každý vagon ruské železnice vybaven velkým samovarem s horkou pitnou vodou volně k odběru. Na konci jízdy se však často stává, že voda dojde. Na předposlední stanici už ji prostě nikdo nedoplní. Když dostanete žízeň těsně za ní, máte několik hodin smůlu. Vzdálenosti mezi stanicemi jsou totiž úměrné nekonečným ruským dálavám.